

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Teologická fakulta
Katedra praktické teologie

Bakalářská práce

**MALÁ SPOLEČENSTVÍ KATOLICKÝCH
KŘEŠŤANŮ
VE VIKARIÁTU KARLOVY VARY**

Vedoucí práce : Ing. Dr. Alois Křišťan, Th.D.

Autor práce : Vilém Günzel

Studijní obor: Náboženská výchova a etika

Ročník: 4

2009

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47 b zákona č.111/1998 Sb. v platném znění, souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

15.5.2009

Podpis:

Děkuji vedoucímu bakalářské práce, Ing. Dr. Aloisi Křišťanovi, ThD. za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

1	ÚVOD.....	5
1.1	POJEM „SPOLEČENSTVÍ“.....	7
1.1.1	MÍT PODÍL	7
1.1.2	ROZDĚLIT SE.....	8
1.1.3	SDÍLET SE	8
2	BIBLICKÝ NÁHLED	8
2.1	STARÝ ZÁKON	8
2.2	NOVÝ ZÁKON.....	10
2.2.1	EVANGELIA A SKUTKY APOŠTOLŮ.....	10
2.2.2	LISTY APOŠTOLA PAVLA.....	11
2.3	CÍRKEVNÍ OTCOVÉ	12
3	DOKUMENTY II. VATIKÁNSKÉHO KONCILU	13
3.1	LUMEN GENTIUM.....	14
3.2	GAUDIUM ET SPES	15
3.3	APOSTOLICAM ACTUOSITATEM.....	15
4	PAPEŽSKÉ DOKUMENTY PO II.VATIKÁNSKÉM KONCILU	16
4.1	EVANGELII NUNTIANDI.....	16
4.2	CHRISTIFIDELES LAICI.....	17
5	CHIARA LUBICHOVÁ - „KDE JSOU DVA NEBO TŘI“	18
6	DOBOVÝ KONTEXT – OBDOBÍ PO ROCE 1948,	20
6.1	OBDOBÍ „REÁLNÉHO SOCIALISMU“ A VLÁDY KOMUNISTICKÉ STRANY	20
6.2	OBDOBÍ PO ROCE 1989	21
7	PROBLEMATIKA SPOLEČENSTVÍ	23
7.1	VZNIK – PROČ A K ČEMU TAKOVÁ SPOLEČENSTVÍ?.....	23
7.2	DRUHY SPOLEČENSTVÍ (NA DUCHOVNÍ ROVINĚ):	26
7.3	VÝVOJOVÉ FÁZE VZNIKLÉHO SPOLEČENSTVÍ A NĚKTERÉ POTÍŽE	26
7.4	CO PATŘÍ KE SPOLEČENSTVÍ	27
7.5	NEBEZPEČÍ VE SPOLEČENSTVÍ.....	27
8	OBHAJOBA MALÝCH SPOLEČENSTVÍ, P.ALEŠ OPATRNÝ.....	28
9	PŘEHLED FARNOSTÍ KARLOVARSKÉHO VIKARIÁTU	29
10	PŘEHLED OTÁZEK PRO ROZHOVORY S FARÁŘI	30
11	POROVNÁNÍ SITUACÍ VE FARNOSTECH VIKARIÁTU	33
11.1	TABULKA VYHODNOCENÍ	33
11.2	KOMENTÁŘ	34
12	ZÁVĚR	34
13	SEZNAM LITERATURY	36
14	SEZNAM ZKRATEK	37
15	SEZNAM PŘÍLOH.....	38
16	PŘÍLOHY	38
16.1	ROZHOVORY VE FARNOSTECH	38
16.1.1	ROZHOVOR, FARNOST Č.1	39
16.1.2	ROZHOVOR, FARNOST Č.2	41
16.1.3	ROZHOVOR, FARNOST Č.3	42
16.1.4	ROZHOVOR, FARNOST Č.4	44
16.1.5	ROZHOVOR, FARNOST Č.5	46
16.1.6	ROZHOVOR, FARNOST Č.6	48
16.1.7	ROZHOVOR, FARNOST Č.7	49
16.2	MAPA PLZEŇSKÉ DIECÉZE S VYZNAČENÍM KARLOVARSKÉHO VIKARIÁTU	52
16.3	FOTO ZE SPOLEČENSTVÍ.....	53
17	ABSTRAKT	56

1 Úvod

V této bakalářské práci se chci zabývat společenstvími praktikujících křesťanů v katolické církvi mimo bohoslužby v karlovarském vikariátu, z pohledu laika. Jedná se o existenci a význam tzv. malých společenství, jejich vznik, podstatu a doporučení a to z různých pohledů církevních autorit. Tímto pojmem „malé společenství“ zde mám na mysli skupiny křesťanů v počtu členů 8 až 12, které vznikají ve farnostech katolické církve a ve kterých může docházet ke vzájemným osobním vztahům.

Téma společenství jsem si vybral proto, že v roce 1976 jsem prožíval první kontakt s takovým společenstvím, které bylo pro mě tehdy značným povzbuzením. Karlovarský vikariát jsem si zvolil, jelikož zde mám bydliště od roku 1986 a současně také proto, že se již několik let zúčastňuji společenství v naší farnosti.

Jsem si vědom toho, že tento vikariát má svá specifika a jedná se mimo jiné i o vysoký nezájem o dění v katolické církvi, nezájem o instituci katolické církve jako takovou, a to v celém tzv. „pohraničí“ od Frýdlantského výběžku až po ten Ašský. Prostor původně osídlený převážně Němci, kteří byli po druhé světové válce „odsunuti“. Na druhé straně prožíváme od roku 1989 všem známou změnu politických poměrů a tak nutně muselo dojít i ke změnám dalším. Mezi jinými změnami se nabytou svobodou otevřel nový prostor pro vznik a především působení, takových společenství. Touto prací bych chtěl přispět do mozaiky různých pohledů na pastorační v katolické církvi v oblasti prožívání, sdílení a vzájemného povzbuzování mezi praktikujícími křesťany a ukázat společenství také jako místo, kde je možno přijmout hledající. Tito hledající, kteří se jen výjimečně odváží přímo k účasti na bohoslužbách a slavení eucharistie v kostele by mohli být zklamáni, nebo by jim mohlo prožívání účasti připadat přinejmenším více či méně nesrozumitelné. Společenství křesťanů může přijmout tyto lidi a nevystavovat je náročnosti z neporozumění, ale od nejjednoduššího ke složitějšímu je uvést, některým třeba jen připomenout a oživit, do základních pravd křesťanské víry. Důležité je také to, že v kruhu společenství mohou klást

otázky, vyjadřovat své pochybnosti, které je jim možno zodpovědět nebo na další setkání odpovědi připravit s duchovním farností.

Programovou náplní setkávání je např. čtení Písma sv., modlitba, sdělování životních zkušeností. Snažím se v této práci o podporu těchto společenství argumentací od biblického pohledu přes patristický a v dokumentech II.Vatikánského koncilu až k vyjádřením papežů druhé poloviny 20.stol. s konkrétním příkladem hnutí „Fokoláre“. Provedl jsem v rámci této práce průzkum aktuální skutečnosti v oblasti těchto živých společenství ve vikariátu Karlovy Vary, v jednotlivých farnostech. Současně, na základě osobních rozhovorů, jsem se dotazoval na názory a postoje duchovních správců. Tento průzkum jsem vyhodnotil.

V této práci nebude pojednáno o jiných společenstvích v katolické církvi, jako například charitní společenství, různá křesťanská sdružení vytvářející určitá společenství a řeholní společenství. Nebude zmínka o společenstvích sekulárních, občanských sdruženích a dalších možných seskupeních.

Cílem práce je pojednat o tom, jak v současné době, v prvním letech dvacátého prvního století, v katolické církvi, prožívají křesťané společenství mimo bohoslužby a to ještě selektivně na území vikariátu. Touto selektivností mám na mysli výše uvedené specifikum pohraničí, jenž je oblastí velmi sekulární v rámci naší republiky. Pro celou tuto bakalářskou práci platí, že pokud se soustředuji na společenství křesťanů v katolické církvi (malá společenství) setkávajících se ve skupinách mimo bohoslužby, jedná se o společenství, ve kterých se sdílejí v křesťanské víře, vzájemně se povzbuzují zkušenostmi a svědectvím, naslouchají Božímu slovu, modlí se a slaví. Jde tedy o určitou analýzu malých společenství a jejich perspektivu.

Tuto práci je možno rozdělit do dvou hlavních částí: teoretické a praktické. V teoretické části vycházím především z biblického náhledu a církevních dokumentů a ze současné náboženské literatury, týkající se tohoto tématu. Ke zpracování praktické části je použita metoda rozhovorů a praktických zkušeností. Tyto rozhovory jsem vedl osobně s duchovními jednotlivých farností a následně je dále porovnával.

Strukturou je postup od teoretického obsahu pojmu společenství a křesťanského společenství k praktickému projevu v životě dnešních křesťanů. Závěr pak obsahuje celkové zhodnocení postojů k těmto malým společenstvím a výhled do budoucna.

1.1 Pojem „společenství“

Podle Biblického slovníku je tento výraz v NZ používán pro označení společenství, obecnství, sdílení se, podílení se, spolupůsobení, společné (ve smyslu lat. communis); odvozením z řeckého kořene koin-, jehož základní význam je sdílení (něčeho s někým).¹

Kromě toho se také pojem společenství v NZ „...uplatňuje ve smyslu „ochota poskytnout podíl“, odtud pojem štědrost ... Podle tohoto základního pojetí lze NZ oddíly rozdělit do tří skupin podle toho, jaká převládá myšlenka:

1.mít podíl

2.rozdělit se (s někým o něco)

3.sdílet se²

1.1.1 Mít podíl

Jedná se o partnerství ve společné věci, činnosti nebo práci - třeba křesťanské práci, světských obchodech, společných zájmech, a také ve sdílení křesťanského života. Společenství ve významu mít podíl znamená prožívání vztahů lidí, kteří mají určitou společnou zkušenost (např. pronásledování, utrpení, bohoslužby, pohanské kultury, nějaké výsady).³

V některých novozákonních listech je společenství ve smyslu sdílení křesťanského života chápáno jako podílení se na Duchu svatém.⁴

¹ Srov. Nový biblický slovník. str. 961.

² Tamtéž, str. 961.

³ Srov. tamtéž.

⁴ Srov. Fp 2,1; 2K 13,14.

1.1.2 Rozdělit se

Na jiných místech v NZ je společenství chápáno ve významu rozdělit se, tedy jako prostor pro štědrost.⁵ Štědrost je tak projevována nejen mezi jednotlivci ve společenství, nýbrž také navenek mezi společenstvími.⁶

1.1.3 Sdílet se

Toto sdílení můžeme přiblížit z Písma svatého na třech místech: *„Ti kteří přijali jeho slovo, byli pokřtěni a přidalo se k nim toho dne na tři tisíce lidí. Vytrvale poslouchali učení apoštolů, byli spolu, lámali chléb a modlili se.“*⁷

*„Když poznali milost, která mi byla dána – Jakub a Petr a Jan, kteří byli uznáváni za sloupy církve – podali mě a Barnabášovi pravici na stvrzení naší dohody, že mi půjdeme mezi pohany a oni mezi židy.“*⁸

*„Co jsme viděli a slyšeli, zvěstujeme i vám, abyste se spolu s námi podíleli na společenství, které máme s Otcem a s jeho synem Ježíšem Kristem.“*⁹

2 Biblický náhled

Člověk je tvor společenský¹⁰. Člověk bez druhého člověka, bez lidí, duchovně zakrní. Křesťan bez druhého křesťana, bez křesťanů, ztrácí víru v tom smyslu, že se postupně jeho víra stává strnulou, povrchní až neživou. Malé společenství nabízí přirozený růst víry. Nejde o to, že by vytváření těchto společenství bylo jedinou možností prohlubování víry, ale je to možností nejreálnější. Nutno přiznat, že také, podle aktuální životní situace, nebude smysluplné úplně pro každého.

2.1 Starý zákon

Člověk je stvořen k Božímu obrazu což je hluboká výpověď která v sobě mj. obsahuje, že člověk je stvořený ke vztahu. Na počátku bylo všechno dobré,

⁵ Srov. 2K 9,13; Fp 1,5; Fm 6; Sk 2,42.

⁶ Srov. Ř 15,26.

⁷ Sk 41-42

⁸ Ga2,9

⁹ 1J1,3

¹⁰ GS čl.12, čl.25, čl.32,

vztah člověk-Bůh byl dobrý a plný a dobrý byl i vztah člověk-člověk, vzpoura člověka narušila tyto vztahy. Společenství vytváří i Bůh sám ve svém věčném, vnitřním bytí jako Boží Trojice a tím nám také ukazuje vztah lásky, který máme prožívat s Ním i ve vztahu k bližním.

Vladimír Boublík užívá termínu společenství při výkladu starozákonních dějin spásy: „*Starý zákon nazírá společenství mezi lidmi, zvláště z hlediska dějin spásy. „Boží lid“ a „Boží shromáždění“ (církev) jsou nejdokonalejším uskutečněním lidské společnosti. I když je tato forma společenství spojena s „národem“, má univerzální rozměry, protože mesiášská budoucnost předpokládá překonání všech rozdílů mezi národy a sjednocuje všechny v Boží lid (Gn 12,1 n: 13 n: Iz 2,1 n: 60,1 n)*“.¹¹

Společenství, tj. „Boží lid“, je zde charakterizováno především pospolitostí národa, kmenů a rodových příbuzenství. Nebylo myslitelné, aby se nejednalo o společenství. A pokud použijeme toto slovo pak i společenství (obecenství) s Bohem. S jediným Bohem, na rozdíl od ostatních národů té doby.

Etnologie kmenové pospolitosti

Nejmenší jednotkou, byl „otcovský dům“, velkorodina. Byla původní obytnou a výrobní jednotkou a zahrnovala dvě nebo několik generací. Klan sdružoval 50 až 100 osob (8 až 10 velkorodin), které žily v jedné vsi nebo v jejím okolí.

Asi 50 lokálních klanů tvořilo kmen. Měl kultické a vojenské funkce: dospělí muži kmene se několikrát do roka setkávali při určitých slavnostech u lokální svatyně. V případě ohrožení tvořil kmen i obrannou jednotku.

Právní otázky se řešily v rámci velkorodiny, resp. čeledi, při sporech bývali pravděpodobně přizváni starší kmene. V jednotlivých čeledích a kmenech, resp. na kultických místech se dále předávaly etické, právní a kultické tradice.

Segmentární společnosti jsou bez centrální instance - není tu král, hlavní město, centrální soudnictví, stálé vojsko. Jedná se o (také časově velmi stabilní) „společnosti“, ne však o „státy“. Mohou dokonce vysloveně stát odmítat.

¹¹ BOUBLÍK V., *Teologická antropologie*. str. 77.

V jistém smyslu můžeme tuto společnost popsat jako „primitivní demokracii“. Rozhodnutí spočívají na souhlasu všech, jichž se to týká.¹²

Mojžíšova skupina a kmenová společnost

Sílící kmeny byly právě v situaci, kdy se vymaňovaly z nadvlády kenaanských městských států. Protože tyto městské státy podporoval politicky Egypt, působila zkušenost Mojžíšovy skupiny jako roznětka a byla velmi aktuální.

Bůh této Mojžíšovy skupiny, Jahve, je Bůh, který vysvobozuje z otroctví pod králi. Kmeny toto Boží jméno a tuto zkušenost s Bohem převzaly. Ve jménu Jahveho se obrátily proti městským králům. Jahve a Baal – to byl od nynějška protiklad, a to nejen v náboženské, nýbrž i společenské obci: „Jahve“ představoval rovnostářskou společenskou formu kmenového společenství, „Baal“ feudalistickou podobu života kenaanských městských států. Proto mohl Izrael později říci: „Nás všechny Jahve vysvobodil z egyptského otroctví!“ A – v tradici pojaté kmenové pospolitosti: „My jsme národ bratří.“ Právě toto „bratrství“ všech členů kmene je znakem „Jahveho pospolitosti“.¹³

2.2 Nový Zákon

2.2.1 Evangelia a Skutky apoštolů

„Neboť kde jsou dva nebo tři shromážděni ve Jménu mém, tam jsem Já uprostřed nich.“¹⁴ „A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto světa“.¹⁵ Těmito slovy Ježíš vybízí k prožívání života ve společenství, kde bude on sám přítomen. To je základním evangelní zaslíbení, z kterého vychází vytváření společenství. Jde o tzv. „živá společenství“, protože usilují o naplnění života vírou v Ježíše Krista vzkříšeného a právě přítomného.

¹² Srov. STRUBE U., KIRCHSCHLÄGER W., *Jak porozumět Bibli*, str.43

¹³ Srov. STRUBE U., KIRCHSCHLÄGER W., *Jak porozumět Bibli*, str.44

¹⁴ Mt 18,20.

¹⁵ Mt 28,20.

„Ale oni jim řekli: „Proč hledáte živého mezi mrtvými?“¹⁶ Tedy „živé společenství“ je prostorem k hledání živého Ježíše, nikoli pouze uctívání historické postavy a jejího učení.

V evangeliích najdeme také společenství apoštolů s Ježíšem, je to společenství dvanácti s Ježíšem uprostřed. Ježíš sám je povolává, učí je, je s nimi a také je posílá: „Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky, křtěte je ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého a učte je, aby zachovávali všechno, co jsem vám přikázal. A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku“¹⁷

Ve Skutcích apoštolů nacházíme společenství v podobě shromáždění učedníků, kteří na základě jejich povolání Ježíšem, zůstávají pospolu a prožívají společně zjevení Ježíše po jeho zmrtvýchvstání. Právě na toto společenství později sestoupil i Duch svatý o Letnicích.

2.2.2 Listy apoštola Pavla

Křesťanské obce, kterým apoštol Pavel adresuje své dopisy, můžeme srovnat s dnešními farnostmi. V těchto *farnostech* mohou vznikající malá společenství s větší intenzitou uskutečňovat Pavlovu nauku o praktikování křesťanského života. Vzniká tak pohled na církve jako na společenství společenství. Tím je myšleno vytváření společenství lidí (na základě např. podobných zájmů či věku) ve farnosti, která všechna tato společenství zahrnuje, ať už je společenství jedno nebo více. Samozřejmě, že do farnosti patří i ostatní křesťané, kteří se nijak nepodílí na těchto malých společenstvích.

Apoštol ve svých listech tato společenství vyzývá k solidaritě v těžkostech života¹⁸, k přinášení ovoce Božího Ducha¹⁹, ke vzájemné lásce, která je naplněním zákona²⁰, ke směřování k jednotě v Kristu²¹, ke vzájemné materiální

¹⁶ Lk 24,5.

¹⁷ Mt 28,19-20

¹⁸ Srov. Ga 2, 6.

¹⁹ Srov. Ga 5, 22-23.

²⁰ Srov. Ř 13, 9-10.

²¹ Srov. Ef 1, 10.

i duchovní podpoře uvnitř i mezi společenstvími²² a v neposlední řadě i k poznávání a uplatnění vlastních darů ke službě druhým.²³

Apoštol Pavel píše Efezským: „...*Snášejte se navzájem v lásce a usilovně hleďte zachovat jednotu Ducha spojení svazkem pokoje. Jedno tělo a jeden Duch, k jedné naději jste byli povoláni, jeden je Pán, jedna víra, jeden křest, jeden Bůh a Otec všech, který je nade všemi, skrze všechny působí a je ve všech.*“²⁴

2.3 Církevní otcové

Všechny následně uvedené výroky církevních otců jsou převzaty z knihy Chiary Lubichové²⁵

Zaslíbení Ježíše Krista - kde se sejdou lidé v jeho jménu, tam je On uprostřed nich, brali vážně i církevní otcové. Z jejich výroků, které současně povzbuzují i dnešní společenství, můžeme usuzovat, že i v postapoštolské době bylo toto důrazně připomínáno a osvětlováno. Z celé patristiky se podívejme alespoň na několik výroků církevních otců k tomuto zaslíbení:

Origenes praví: „*On (syn Boží) je svou mocí na blízku všem. On sám totiž řekl, Já jsem Bůh blízký (Jer 23,23). A řekl též: „kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich.*“²⁶

Sv. Jan Zlatoústý: „*To nejvyšší na důstojnosti Serafínů je, že stojí před trůnem Božím, že on je uprostřed nich. Ale jestliže ty chceš, můžeš této výsady dosáhnout rovněž: Bůh totiž není jenom mezi Serafíny, ale i mezi námi, chceme-li. Vždyť je psáno: „Kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich.*“²⁷

Tertulián: „*Kde jsou tři shromážděni, i když jsou to laici, tam je církev.*“²⁸

²² Srov. 2K 9, 13.

²³ Srov. Ř 12.

²⁴ ČEP Ef 4, 2-6

²⁵ Srov. CHIARA LUBICHOVÁ, Kde jsou dva nebo tři... str. 13-15,23.

²⁶ ORIGENES, *Selecta in Jeremiam XXIII.* 23. in Patrologia graeca 13, 571.

²⁷ JAN ZLATOÚSTÝ, *Hom. in Is.*, 6,2. in Patrologia graeca 56, 137.

²⁸ TERTULIÁN, *De exhortatione castitatis* 7. in Patrologia latina 2, 971.

Řehoř Naziánský: „Ale ty, Cařihrade, si vášnivě miloval fresky, obrazy, umělecky a elegantně tesané kameny, dlouhá sloupořadí a chodby, zářil jsi a blýskal ses zlatem a přitom jsi určitě nevěděl, že tři sjednocení ve jménu Páně platí u Boha za početnější než celé tisíce lidí popírajících božství.“²⁹

A.Theofylakt, arcibiskup bulharský: *Nepraví*: „budu“, nemešská, neváhá, nýbrž říká: „jsem“. To znamená, že už se tam nachází.³⁰

Chiara Lubichová postupuje v této věci - podmínek pro Ježíšovu přítomnost mezi námi a hledá inspiraci u církevních otců. Nachází u Jana Zlatoústého toto: „Kde jsou dva nebo tři shromáždění ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich“ vysvětluje takto: „Co tedy? Což nejsou dva nebo tři shromáždění v jeho jménu? Jsou, ano, ale zřídka. Vždyť Ježíš nemluví o pouhém shromáždění (v materiálním slova smyslu), to co on praví, má tento význam: jestli někdo mne má jako hlavní příčinu své lásky k bližnímu, já budu s ním. Dnes však vidíme, že většina lidí má jiné pohnutky pro své přátelství: jeden miluje proto, že je milován, jiný proto, že mu byla prokázána nějaká pocta, jiný zas proto, že někdo mu byl k užitku v nějaké pozemské záležitosti a jiný z nějaké podobné pohnutky. Ale je těžko najít někoho, kdo by miloval bližního pro Krista tak, jak se má milovat. Kdo takto (pro Krista) nepřestává milovat ani tehdy, je-li nenáviděn, urážen, vyhrožují-li mu smrtí ...“³¹

3 Dokumenty II. Vatikánského koncilu

Druhý Vatikánský koncil, který se konal v letech 1962-65, zahrnuje celkový pohled na lidské společenství v duchu katolické církve zejména v konstituci *Gaudium et spes* (dále jen GS), v dekretu *Apostolicam actuositatem* (dále jen AA) a věroučné konstituci o církvi *Lumen gentium*. V následujícím textu se budu zabývat některými aspekty z těchto dokumentů v širší i v užší souvislosti s tématem této práce. Mimo tyto i v dalších dokumentech tohoto koncilu najdeme tuto základní myšlenku pro společenství: „Kde jsou dva nebo tři

²⁹ Sv. ŘEHOŘ NAZIÁNSKÝ, *Orat. 42*: „Supremum vale“ in *Patrologia graeca* 36, 467.

³⁰ A.Theofylakt Bulharský, *Enarratio in evang. Matthei, 18,19-20* *Patrologia graeca* 123,343

³¹ Sv.Jan Zlatoústý *In Matth.Hom.60,3* *Patrologia graeca* 58,587

shromáždění ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich.“ Je možno zmínit i další z dokumentů, které zde nebudu rozebírat, protože se jedná o společenství řeholní, kolegiální biskupů, popř. společenství ekumenická s nekatolickými křesťany.³²

3.1 Lumen gentium

Tato konstituce předkládá ve čtvrté kapitole pod názvem „LAICI“ jejich postavení a poslání v církvi. Označení slovem laik rozumí všechny věřící křesťany v církvi mimo členy stavu duchovenského a stavu řeholního, právně uznaného v církvi.³³

Laici v církvi, jako součást tohoto Kristova těla jsou všichni povoláni křtem a biřmováním k apoštolátu. Od Boha přijatá dobrodiní a milosti jim dávají sílu, aby se přičiňovali o vzrůst církve a její posvěcování. Jsou povoláni, aby činili církev přítomnou a činnou, kde to jde jejich prostřednictvím. Laici mohou být také povoláni k bližší spolupráci s duchovními pastýři v hierarchii církve, podobně jako pomáhali muži a ženy apoštolu Pavlovi (např. F (p) 4,3, Řím 16,3n), přičiňovat se, aby božský plán spásy pronikal ke všem lidem.³⁴

„Protože nejvyšší a věčný velekněz Ježíš Kristus chce pokračovat ve svém svědectví a ve své službě i prostřednictvím laiků, oživuje je svým Duchem a neustále je povzbuzuje ke každému dobrému a dokonalému dílu“³⁵

Vytváření malých společenství, ve kterých se členové společně modlí, vzájemně obohacují zkušenostmi, kde se čte z Písma svatého směřuje neustále k vnitřnímu posilování tak, aby tato vnitřní síla vedla dále k naplňování právě řečeného z konstituce Lumen gentium o apoštolátu laiků, tedy k působení ve svém okolí, k evangelizaci. Obojí, tedy jak vnitřní posilování tak vnější působení pak vede k šíření víry a růstu církve.

³² Např.: Konstituce Lumen Gentium (LG) kap.3, Dekret o obnově řeholního života (PC) čl.15, Dekret ekumenismu (UR) čl. 8.

³³ LG čl.30,31

³⁴ LG čl.33

³⁵ LG 34

3.2 Gaudium et spes

Bohu není milý individualismus, který vede k oddělování lidí, vždyť od počátku stvořil člověka jako muže a ženu: „Není dobré, aby člověk byl sám.“³⁶ Tím vzniká vztah mezi lidmi, který souvisí také se vztahem člověka k Bohu. Člověk je povolán, aby tvořil společenství, ve kterém prožívá také svou víru ve službě Bohu i bližním. Tak Bůh žehná nejen jednotlivcům, nýbrž celému společenství a právě na něm chce uskutečňovat svou spásu. Vždyť od počátku nazývá toto společenství „svým lidem“.³⁷ V tomto společenství usilujeme o jednotu v lásce a víře. V současné době kterou můžeme charakterizovat technickým pokrokem, dobou informační revoluce a zkracováním vzdáleností, paradoxně dochází k většímu odcizení mezi lidmi. Jak je pozorovatelné, tak k přátelskému rozhovoru křesťanů nedochází tímto pokrokem, ale hlouběji ve společenství osob, které je možno uskutečňovat při vzájemné úctě k jejich plné duchovní důstojnosti.³⁸

3.3 Apostolicam actuositatem

Tak, jak se uvádí v tomto dekretu mohou konat apoštolskou činnost laici jako jednotlivci nebo v rámci různých společenských sdruženích. Vzápětí se doporučuje, aby tam, kde je katolíků málo a kde jsou rozptýleni, docházelo ke scházení se k rozhovorům v menších skupinách, čímž se bude ukazovat znamení společenství církve. Tímto způsobem se pak mohou jednotlivci navzájem duchovně povzbudit, sdělovat si své zkušenosti a navzájem se utvrzovat, aby překonali těžkosti a měli úspěch v apoštolátu.

„Věřící jako jednotlivci jsou povoláni, aby konali apoštolát v různých okolnostech svého života. Měli by však mít na paměti, že člověk je od přirozenosti tvor společenský a že se Bohu zalíbilo ty, kdo věří v Krista, spojit v Boží lid (srov. 1Petr 2,5-10) v jedno tělo (1 Kor. 12,12). Organizovaný apoštolát tedy dobře odpovídá lidské i křesťanské potřebě věřících a zároveň je znamením

³⁶ Gn 2, 18.

³⁷ GS čl. 32.

³⁸ GS čl.35, srov.také HALÍK T., Oslovit Zachea, str.53

pospolitosti a jednoty církve v Kristu, který řekl: „Kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich (Mat.18,20) Proto mají věřící konat svůj apoštolát v duchu jednoty. Ať jsou apoštolové jak ve svém rodinném společenství, tak ve farnosti a diecézi, které už sami sebou vyjadřují pospolitý charakter apoštolátu, ale i v dobrovolných seskupeních, do nichž se rozhodnou sdružit.“³⁹

4 Papežské dokumenty po II.Vatikánském koncilu

4.1 Evangelii Nuntiandi

Na toto místo jsem zařadil komentář k malým společenstvím z dokumentu papežské exhortace, kde jsou tato společenství nazvána „malými komunitami“.

Tato exhortace papeže Pavla VI. z roku 1975 se zabývá evangelizací v souvislosti s dobou. Zmiňuje se také v této o malých komunitách, jejichž počet vzrůstá. Uvádí se, že biskupská synoda se zabývala malými, tedy základními komunitami o kterých se v církvi často mluví. Pokládá otázku: „*Co vlastně jsou a z jakého důvodu by mělo být hlásání evangelia určeno zvláště jim a proč by je měly současně i ony hlásat dalším?*“⁴⁰ Prvním kriteriem rozlišení u těchto komunit je jejich vznik uvnitř církve se kterou jsou spjati, čerpají-li z učení církve a zda žijí v jednotě s pastýři. Jsou však také komunity vznikající v duchu kritiky církve, stavějí se proti ní, proti hierarchii a kritizují církev, kterou vidí pouze jako institucionální. Tyto komunity se sami odtrhávají od církve a narušují její jednotu. Základní církevní komunity jsou ty které vznikají uvnitř církve, k podpoře jejího růstu. Takové komunity budou správným místem hlásání evangelia.

V závěru čl. 58 exhortace se vyjmenovávají podstatné podmínky pro život těchto společenství a to :

³⁹ Apostolicam actuositatem č. 18.

⁴⁰ Evangelii Nuntiandi čl.58

- čerpat z Božího slova a nenechat se ovlivnit politickými nebo módními ideologiemi
- být v pevném spojení s místní církví, do níž jsou začleněny a všeobecnou církví a tím se vyhnout nebezpečí, že se uzavřou sami do sebe
- zachovávat společenství s pastýři a s učitelským úřadem
- nepovažovat se za jediné příjemce a vykonavatele nebo dokonce i strážce čistoty evangelia a přijmout skutečnost, že se církve může realizovat i jinak než v jejich společenství
- zvyšovat uvědomění, horlivost a úsilí o odpovědnou práci (má vyzářovat misijní duch)
- udržovat univerzálnost a vyhýbat se sektářství.

„Za těchto podmínek, jistě náročných, ale též povznášejících, budou základní církevní společenství odpovídat svému prvotnímu povolání, to je naslouchat evangeliu a být jeho privilegovanými příjemci. Pak se jistě tato společenství stanou i hlasateli radostné zvěsti.“⁴¹

4.2 Christifideles laici

V článku dvacátém šestém tohoto papežského listu se uvádí, že farnost představuje konkrétní formu místní realizace církve. V tomto významu musíme ve víře znovu objevit pravou tvář farnosti, jako církve, která v ní přítomně působí. Ať už je farnost chudá na členy či na hmotné prostředky nebo je roztroušena na větším prostoru, nebo téměř nezjistitelná v zalidněných městských čtvrtích je to společenství věřících, společenství eucharistické.

„To znamená, že farnost je společenství schopné slavit eucharistii, v ní se nachází živý kořen, jímž je farnost vytvářena, a také svátostné pouto jejího plného společenství s všeobecnou církví.“⁴²

⁴¹ Evangelii Nuntiandi čl.58

⁴² CHRISTIFIDELES LAICI, Posynodní apoštolský list Jana Pavla II., *O POVOLÁNÍ A POSLÁNÍ LAIKU V CÍRKVI A VE SVĚTĚ* čl.26

Úloha církve v dnešní době je nepochybně obrovská a farnost sama na ni nestačí. Proto Kodex kanonického práva předkládá některé formy spolupráce mezi farnostmi téhož vikariátu (děkanátu)⁴³ „*Synodní otcové též důkladně posoudili současnou situaci mnohých farností a naléhali na jejich účinnou obnovu: "Mnohé farnosti ve městech nebo v misijních oblastech nejsou schopny účinně plnit své úkoly buď pro nedostatek hmotných prostředků, či pro nedostatek kněží, nebo pro svou zeměpisnou rozlehlost, někdy též pro zvláštní situaci některých křesťanů (např. vystěhovalců a uprchlíků). Aby se všechny tyto farnosti staly skutečnými křesťanskými obcemi, musí se příslušné místní církevní autority snažit: a) aby farní struktury byly velice pružně přizpůsobeny situaci, tak jak to připouští církevní právo, především uskutečněním účasti laiků na pastorační odpovědnosti; b) podporovat základní malá, tzv. živá společenství, v nichž si věřící mohou vzájemně zvěstovat Boží slovo a uskutečňovat je ve službě lásky. Tyto obce společně se svými pastýři jsou pravou konkretizací církevního společenství a centrem evangelizace.*“⁴⁴

5 Chiara Lubichová - „Kde jsou dva nebo tři“

Ve své době vzniká hnutí Fokoláre. Vzniká z malých společenství, která jsou základní buňkou tohoto hnutí. Byl to impuls k obohacení a nové formě prožívání křesťanského života. Tím také byl dán podnět k zakládání tohoto typu společenství. Je to vlastně jedna z forem malých společenství, jejíž princip přispěl ke vzniku těchto společenství i u nás.

Hnutí Fokoláre či **Dílo Mariino** je celosvětové laické ekumenicky otevřené hnutí, které v roce 1943 založila italská katolická aktivistka Chiara Lubichová. Cílem hnutí je přispívat ke všeobecnému bratrství a budovat jednotu velké lidské rodiny, na základě Ježíšovy modlitby „aby všichni byli jedno“ (Jan 17,21). Hnutí má asi 141 400 členů, počet příznivců a přívrženců s hnutím spolupracujících a účastnících se pravidelněji jeho akcí se odhaduje v rozmezí dva

⁴³ Srov. Kodex kanonického práva, kán. 555 § 1

⁴⁴ CHRISTIFIDELES LAICI, Posynodní apoštolský list Jana Pavla II., *O POVOLÁNÍ A POSLÁNÍ LAIKU V CÍRKVI A VE SVĚTĚ* čl.26

až pět milionů. K hnutí a jeho spiritualitě se hlásí i řada biskupů (v roce 2008 to bylo asi 1200 katolických a 200 nekatolických biskupů). Od roku 1994 je jejich moderátorem kardinál M. Vlk.

Zakladatelka hnutí „Fokoláre“⁴⁵ píše, že v tomto hnutí dali naprosto jasně „Ježíše mezi námi“ na přední místo⁴⁶ s vědomím, že bez Ježíše nemůžeme činit nic, nic smysluplného. Uvádí: *„Ale chceme-li hovořit o Ježíši mezi námi, cítíme jak suché a chladné je právní vyjádření. Ježíš mezi námi není jen norma nebo pravidlo, i když stojí přede všemi ostatními. Ježíš mezi námi je osoba! Svatá a oslavená osoba Ježíše, o něm budeme hovořit.“*⁴⁷

V apoštolských konstitucích, které jsou nejdůležitější liturgickou sbírkou, křesťanského starověku je psáno: *„Jestliže kvůli nevěřícím není možno se shromažďovat ani v nějakém domě, ani v kostele, ať se každý modlí žalmy, ať čte (Písmo), a ať se modlí doma, nejlépe dva nebo tři spolu, protože „kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich“.*⁴⁸ Při slavení bohoslužeb nedochází k vytváření vztahů mezi přítomnými, není možno klást otázky náboženského ani jiného charakteru a není tím vyloučeno, že posluchač nepochopí smysl řečeného slova. Při mši sv. není ani smyslem tam zařazovat různé diskuse nebo řešit náměty ze strany účastníků, protože se jedná o slavení eucharistie. Každá mše svatá má však otevřený konec, protože na závěr slyšíme výzvu „jděte ve jménu Páně“: do praktického života uskutečňovat obsah naší víry v denním životě, v rodinách, na pracovištích a v dalším sociálním kontaktu s ostatními lidmi a tedy i ve společenství křesťanů, kteří se setkávají k modlitbě, ke čtení Božího slova a ke vzájemnému sdílení zkušeností s prožíváním víry a ke vzájemnému povzbuzení, pomoci a podpoře. Zde může být prostor pro kladení nejrůznějších otázek a diskusí. Toto společenství je třeba chápat jako možnost nikoli nutnosti. V souvislosti se zaslíbením přítomnosti Kristovi je to spíše výsada.⁴⁹

⁴⁵ Podnět k založení r.1943.

⁴⁶ Srov. CHIARA LUBICHOVÁ, Kde jsou dva nebo tři... str. 12.

⁴⁷ tamtéž str. 17.

⁴⁸ Apoštolské konstituce, lib. VIII 34 Patrologia graeca 1,1138.

⁴⁹ Viz kapitola 2.2.1. Evangelia a Skutky apoštolů.

Církev je společenství společenstvích.⁵⁰ Počínaje křesťanskými rodinami k utváření regionálního celku farností a dnes, po slučování farností, i farností tvořených větším územním celkem.

Základem společenství, je scházet se ve jménu Ježíše Krista, na základě jeho zaslíbení. Je tu ale jedna potíže, která každého ve společenství dříve či později napadne a to sice, jaké jsou podmínky pro Ježíšovu přítomnost mezi námi? Tyto podmínky je potřeba najít a není to jednoduché. Základní myšlenkou je: *„Máme Ježíše mezi sebou jsme-li spojeni v jeho jménu, tj. jsme-li spojeni v něm, v jeho vůli, v lásce, která je jeho vůlí, v lásce vzájemné, která je nejvyšší vůlí Ježíšovou, jeho přikázáním, tam, kde je jednota cítění, vůle, myšlení pokud možno ve všem, ale rozhodně ve věci víry.“*⁵¹ Tedy hledat a konat vůli Boží.

Vytvářet jednotu a být shromážděni ve jménu Ježíše Krista se neustále učíme. Ve společenství je potřeba usilovat o jednotu a naplnění podmínek k Jeho přítomnosti uprostřed nás.

6 Dobový kontext – období po roce 1948, období po roce 1989

6.1 Období „reálného socialismu“ a vlády komunistické strany

Pronásledování katolické církve v Československu byl proces, probíhající systematicky v letech 1948-1989. Pronásledování mělo mnoho podob a týkalo se jak církve jako celku, tak jejích jednotlivých členů. U církve jakožto organizace šlo o naprostou likvidaci nezávislého církevního tisku, vytlačení církve ze společnosti do kostelů, podrobení řady čistě církevních záležitostí dohledu a kontrole státu, likvidaci řádů a řeholních kongregací, zákonně neodůvodněnou internaci či věznění vysokých církevních hodnostářů a zásahy do obsazování církevních úřadů, resp. znemožnění jmenování do nich. Snahou komunistického režimu bylo také přepisovat a upravovat dějiny českého národa tak, aby by v něm katolická církev působila jako negativní činitel.

⁵⁰ Použito např. v dipl. práci M 176, Pavel Šmíd, 1997, část 5.4.3. obrat „Farnost společenstvím společenství“

⁵¹ CHIARA LUBICHOVÁ, Kde jsou dva nebo tři str. 23

Jak je všeobecně známo období „reálného socialismu“ a vlády komunistické strany (od r.1948 do r.1989) bylo ve znamení pronásledování katolické církve a církví vůbec a všeho náboženského.

Toto konání bylo vcelku důsledné a jedinou povolenou „aktivitou“, i tak sledovanou, byla účast na mši.sv. v kostele. Jakékoli jiné aktivity v náboženském životě byly zakázány a potírány. Koncem šedesátých let došlo, k malému uvolnění v souvislosti s tzv. „jarem 1968“ bylo však jen přechodné, částečné a tak krátké, že mělo prakticky velmi malý vliv. Pro nás je významnější období před II.Vatikánským koncilem a ještě více po něm, kdy začínají vznikat malá společenství ve farnostech, většinou z iniciativy duchovních pastýřů a hlavními účastníky jsou mladí lidé. Také v době tzv. „normalizace“, vznikají malá společenství, působící skrytě, tajně. Scházejí se většinou po domácnostech a stávají se, mimo jiné, i určitou formou skrytého protestu proti omezování náboženské svobody. Zvláště v době začínajícího pontifikátu Jana Pavla II. jsou tato malá společenství vystavena rizikům vyplývajícím ze zvýšené činnosti státní bezpečnosti,⁵² samozřejmě i v souvislosti s dalšími projevy a aktivitami jiných, tím myslím nenáboženských skupin, které více či méně protestují proti tehdejšímu režimu. Domnívám se, že největší význam těchto malých společenství byl v té době především v jejich existenci, která velmi povzbuzovala všechny členy těchto společenství, kde se lidé mohli setkat s něčím úplně novým v prožívání víry a náboženské sebereflexe.

6.2 Období po roce 1989

Po roce 1989 nastala euforie z nastalé občanské svobody a plné náboženské svobody. Téměř okamžitě došlo k oživení náboženského života, objevilo se velké množství náboženské literatury , při sčítání lidu v roce 1991 se přihlásilo k náboženství cca 43% obyvatel. Toto nadšení vydrželo jen nějaký čas. Velmi brzy, v rozsahu několika let, převálcovaly duchovní rozmach materiální záležitosti, konzumní způsob života a starosti člověka o prosazení se a vzrůstající individualismus. Vnější „nepřítel“ představovaný komunistickým režimem se

⁵² Mohu doložit vlastním svědectvím několika výslechů státní bezpečností v roce 1982

změnil v „nepřítele“ vnitřního: materiální statky, konzum a „tvrdé lokty“. Po těchto dvou vlnách, tedy nadšení a ochladnutí se situace stabilizovala. Nedořešen zůstal a to až doposud ekonomicko-právní vztah státu a církve.

V oblasti malých společenství došlo nejdříve k rozpakům. Vystala otázka, zda budou vůbec tato společenství potřeba, když se změnil politický režim a nastala náboženská svoboda a svoboda projevu?

Nakolik se katolická, i jiné křesťanské církve, chopila možnosti v prvních letech po listopadu 1989 k zintenzivnění náboženského života a uvádění křesťanských hodnot do společnosti nevím a neodvážím se vyjádřit. Nechci být v žádném případě pesimistický. Postupně dochází k oživování církevního života, pořádají se různé akce, konference duchovní obnovy, rekolekce, různá setkání a dochází i k probouzení původních malých společenství a ke vzniku nových. Myslím si, že podstata správnosti těchto společenství je stejná, jako před rokem 1989, ale mnohem více se rozšiřuje prostor pro činnost těchto společenství a to směrem k větší otevřenosti a většímu působení navenek (laicky řečeno nejen v kostelech ale i mimo ně). Působení nejen převážně uvnitř, čímž by mohla vznikat společenství pro společenství, nýbrž činnost a projev tohoto společenství v jeho okolí. Ještě dnes jsou ale katoličtí křesťané, někdy, provázeni smíšenými pocity, jak mi sdělili členové jednoho společenství, když se scházíme na setkání v objektu obecního úřadu, v místní knihovně. Jakási podvědomá uzavřenost někde přetrvává, zvláště u lidí žijících v malých obcích.

Výše uvedený dobový kontext v této šesté části bakalářské práce bych chtěl doložit částí z projevu kardinála Miloslava Vlka v Praze:

„Vzpomínky na dobu socialistické diktatury: Chtěl bych tu připomenout zkušenost mnohých z nás z minulé doby pronásledování. Z důvodů dobře známých byla činnost církve omezována a zatlačována do soukromí malých skupin, jež byly charakteristické svou intimní atmosférou a poskytovaly možnost setkávat se s Kristem přítomným mezi lidmi shromažďujícími se v jeho jménu⁵³ (srv. Mat 18-20). Toto prostředí se osvědčilo jako velice účinné místo evangelizace a jako opravdová škola katecheze, modlitby, hlubšího studia Písma nebo nauky víry,

⁵³ Srov. Mt 18,20.

a tak se stalo pro mnoho lidí i místem pro posílení nebo přijetí darů víry nebo i pro získání duchovního povolání. Rozhodující zde bylo osobní svědectví a vzájemná blízkost lidí.

Domnívám se, že toto je prvek, jímž se můžeme inspirovat i dnes, abychom naplňovali výzvu Jana Pavla II. „učinit církev domovem a školou společenství“⁵⁴.

*Častěji a rád připomínám tento papežův výraz, protože v něm vidím syntetické vyjádření zásadního úkolu a nejdůležitějšího poslání církve pro naši dobu: vytvářet společenství v této atomizované a rozdrobené době. Mohli bychom stručně říci, že **naplňovat missio církve rovná se vytvářet její communio**. My jsme tuto zkušenost udělali v malém, ale je třeba ji přenášet do všech forem života církve a oživovat všechny její struktury. Ježíš nepřinesl křesťanství jen jako učení, jako pravdu (slovo ideologie se tu nehodí), ale především jako život, jako trojiční život společenství. To je základ, který je nutno vždy znovu obnovovat pro život křesťanů. To není jen otázka týmové práce, ale společenství tak, jak ho přinesl Kristus. Znamená podmínku pro živou, aktuální přítomnost zmrtvýchvstalého Krista, bez kterého misie církve nemůže nikdy uspět.“⁵⁵*

7 Problematika společenství

7.1 Vznik – proč a k čemu taková společenství?

„Tak, jako člověk je nezaměnitelná individualita a současně sociální bytost, tedy ten, kdo patří také k jiným lidem (rodina, národ), je i křesťan na jedné straně nezaměnitelné individuum, člověk, který své „věřím“ může a musí říci sám za sebe a současně údem církve. Plné křesťanství nikdy nepostrádá oba prvky: osobní rozhodnutí i příslušnost do konkrétního společenství církve. Pokud by někdo redukoval svůj křesťanský život jen na jeden aspekt, tedy považoval by ho

⁵⁴ Srv. Novo Millennio Ineunte, čl.43

⁵⁵ Srov. Studie teologické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Svazek 37, str.31

buď jen za zcela individuální nebo jen kolektivní záležitost, zůstával by svému křesťanství mnoho dlužen.“⁵⁶

Zaujal mě postoj Andre Fossiona, který je jezuitským knězem, magistrem románské filologie, doktorem teologie a je profesorem v Mezinárodním centru Lumen Vitae a také vyučuje náboženské vědy na fakultách Univerzity v Namur. Ten píše ve svém článku, uveřejněném v revue pro katechetiku a náboženskou pedagogiku, toto: „Všichni se shodují na tom, že existence živých církevních společenství se bezprostředně podílí na utváření příznivých podmínek, které jsou zásadní pro šíření víry. Z tohoto úhlu pohledu je zřejmá priorita katecheze, jež podporuje vytváření živých společenství, která budou následně schopna, svým způsobem bytí podporovat ve svém okolí zrození víry a její zprostředkování dalším generacím. To předpokládá, že společenství sama si budou vědoma své zodpovědnosti za katechezi.“⁵⁷

Také v křesťanském měsíčníku GETSEMANY v článku „Perspektivy poslání křesťanů v naší společnosti“ jehož autorem je Marek Výborný, mě zaujal článek, který hovoří o společenství a vyjadřuje toto:

*„Podle tradiční struktury církve je základním prostorem pro uskutečňování žitého křesťanského společenství farnost. Tu by měl charakterizovat duch otevřenosti, vstřícnosti, důvěry, úcty, upřímnosti a komunikace. I když v praxi se situace v jednotlivých farnostech u nás velmi liší, rozhodně nelze říci, že by na většině našeho území, zejména pak v Čechách a ve velkých městech tvořili lokálně vymezené farnosti skutečná společenství. Mnohem častěji než v takto vymezené farnosti, zažívají dnes mnozí křesťané skutečné společenství v rámci menších komunit či nových hnutí tvořených mnohdy i na ekumenickém základě. V těchto malých společenstvích křesťanů, které se stanou alternativou tradičnímu josefínskému modelu vnitřního uspořádání církve vidím do budoucna důležitý prvek života křesťanů. Z podstaty evangelia nemůžeme žít jako „solisté“, ale musíme vytvářet communio.“*⁵⁸

⁵⁶ www.cho.cz/clanky/společenství

⁵⁷ FOSSION A., SJ , Cesty katecheze, Revue pro katechetiku a náboženskou pedagogiku č.2 duben,červen 2009,str.15

⁵⁸ GETSEMANY, křesťanský měsíčník, vydává SÍŤ s.r.o., ekumenické nakladatelství a

Jeden z důležitých podnětů ke vzniku a praktikování společenství je odvozen od Boží touhy sjednocovat, spojovat lidi, vést lidi k jednotě a porozumění. Jednoznačně můžeme konstatovat, že společenství je dar Boží, dar Ducha Svatého.

Touha ďábla je naopak rozdělovat, vést lidi proti sobě, dokonce i ve jménu tzv. „dobrých myšlenek“ a „ideálů“. (Diabolos – ten který rozděluje, ten který staví proti sobě). Pán Ježíš říká, že přišel, abychom měli život a měli ho v hojnosti (v plnosti)⁵⁹. Prosba vyřčená ze společenství, je vyslyšena Bohem zvláštním způsobem, když se modlíme k Bohu společně, a prosíme o nějaký dar, Bůh naslouchá a vyslyší nás. *„Opět vám pravím, shodnou-li se dva z vás na zemi v prosbě o jakoukoli věc, můj nebeský Otec jim to učiní. Neboť kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich“*⁶⁰

Naopak, pokud lidé ztratí smysl pro společenství, začínají chřadnout a nakonec hynou - nikoli fyzicky, nýbrž duchovně.

Vytváření společenství je odpověď na Ježíšovu výzvu : *Kde jsou dva nebo tři shromážděni v mém jménu jsem já uprostřed nich.*⁶¹ Důvody, které vedou k vytváření společenství, můžeme též shrnout do několika bodů:

- základní lidská potřeba (touha a potřeba někam patřit)
- odpověď na rozdělení tohoto světa (nenávisť, zlo, rozdělení, izolovanost atd.)
- příležitost ke společném růstu⁶²
- společenství může pomáhat k poznání duchovních darů a obdarovat jimi ostatní
- učit se modlit svými slovy
- pomoci svědectvím druhým
- rozvíjení vztahu k Božímu slovu v Písmu svatém
- mohu a mám se učit milovat své nepřátele (nesympatické lidi, ty kteří mi „nesedí“)

vydavatelství, prosinec 2008

⁵⁹ Srov. J 10, 10.

⁶⁰ Mt 18, 19-20.

⁶¹ Mt 18, 19-20.

⁶² „Berte na sebe břemena jedni druhých ...“ Ga 6, 2.

- růst v lásce, a odvrácení se od zla, a obrácení se k Bohu
- přinášet ovoce⁶³
- poznání vlastních slabostí a darů, které se nám nechce rozbalovat
- společenství nám odnímá masky
- ztrácíme iluze o sobě i o druhých
- pokud jsme byli sami, mohli jsme si namlouvat, že milujeme všechny, druzí nás však usvědčují z omylu a ukazují, že naše láska, kterou jsme byli obdarováni Bohem, je pro naše bližní
- pravdivost našeho života a prožívání víry (zda je naše víra povrchní či hlubší, poznáváme také ve společenství)

7.2 Druhy společenství (na duchovní rovině):

Rodina

Farnost (široké, mnohdy anonymní)

Malá společenství ve farnostech

Hnutí (sestavující z dílčích společenství)

7.3 Vývojové fáze vzniklého společenství a některé potíže

- a) nadšení (jak je to krásné scházet se modlit se, být s druhými)
- b) zklamání (únava, netrpělivost s lidmi kolem, se sebou, strnulostí)- Nereálná očekávání jsou pro společenství nebezpečím a pro jednotlivce zdrojem zklamání a zármutku. Proto je dobré těmto očekáváním bránit třeba i tím, že se trochu lépe vyznáme v různých typech malých skupin, v jejich charakteristikách a možnostech a pochopíme, co od čeho můžeme očekávat.
- c) realismus (bez skepse, vidíme své dary i slabosti, počítáme s Bohem, věříme v cestu dál, prožíváme realitu a můžeme udělat krok, abychom posilnění společenstvím přispěli k šíření víry v našem okolí, kde se budeme nacházet)

⁶³ Ga 5, 19-23.

7.4 Co patří ke společenství

Výčet toho, co vše patří k živému společenství jsem shrnul do několika bodů:

- společenství patří Bohu (ten jej zakládá, vede, provází)
- touha po růstu ve víře a vztazích
- naslouchání, trpělivost
- poznání rozdílu mezi povzbuzením a lichocením
- žít v oddanosti v pravdě (kritika s láskou)
- vzdělávání
- slavení
- cesta k vnitřnímu osvobození
- nezneužívat hlasu Božího Ducha (sestro, já vím, že Pán ti říká, abys...)
- rozlišování duchů
- povolání ke službě nikoli pouze mezi sebou navzájem (ve farnosti, evangelizaci, služba modlitbou, nemocným)
- otevření se druhým
- dar jednoty od Ducha svatého, i když vše funguje
- organizace, pořádek
- právo na osobní soukromí, osobní tajemství

7.5 Nebezpečí ve společenství

Žádné společenství lidí, malá společenství nevyjímaje, není ideální. Přináší s sebou úskalí a větší či menší, těžkosti. Ty zásadní jsem shrnul opět do několika bodů:

- pozor na soukromé skupinky přátel uvnitř společenství
- závist
- předsudky, pomluvy
- elitářství, sektářství (distancování od farnosti, pohrdání ostatními, kteří netvoří společenství)
- přátelství, které zotročuje (duchovní přivlastnění, ovládnutí)
- duch světa

- ztráta základní orientace na Boha

Za největší nebezpečí pro život společenství považují určitou formu sobectví. Nejlépe bych to vyjádřil tak, jak to napsal Fridrich Nietzsche: „*O lásce k bližnímu: Tísňíte se kolem bližního a máte pro to krásná slova. Ale pravím vám: vaše láska k bližnímu je vaše špatná láska k vám samým. Utíkáte se k bližnímu sami před sebou a rádi byste si z toho učinili ctnost: ale prohlédám vaše „nesobecké jednání“.*“⁶⁴

Co v nás tento text vyvolá? Je to opakem prožívání společenství a také největší nebezpečí pro společenství!

8 Malá společenství ve farnosti a farnost jako společenství

P. Aleš Opatrný v knize „Pastorace v postmoderní společnosti“ se v jedné části věnuje autor malým společenstvím.⁶⁵ Podle sociologického slovníku⁶⁶ charakterizuje malé společenství jako skupinu sedmi až deseti osob s typem vztahů takovým, že každý s každým má osobní vztah a není zde žádná anonymita. To je důležitá informace, proto, aby se předcházelo omylům popř. zklamáním. Někdo se totiž může mylně domnívat, že stejnou kvalitu bude mít společenství bez ohledu na počet členů, který se může třeba postupně zvyšovat. Nebo v případě, že členem společenství je někdo komu chybí rodina, bude očekávat náhradu za tuto rodinu ve společenství, bude prosazovat toto očekávání a tím může způsobit jeho rozložení nebo sám odejde, protože se jeho očekávání, nenaplnilo a svým znechucením může způsobit velké problémy.

Farnost je základní společenství, ale mnohdy velmi různorodé a početnější než malé společenství. Ve farnosti jsou lidé různí ve svých specifických potřebách i prožívání svého stylu zbožnosti (různých zájmů, z různého domácího prostředí, věkových rozdílů i různých očekávání), oproti malému společenství, kde se shromažďují lidé v mnoha ohledech stejní.

⁶⁴ NIETZSCHE F., Tak pravil Zaradhustra str. 53

⁶⁵ OPATRŇY A., Pastorace v postmoderní společnosti, Kostelní Vydří s.r.o. 2001, str.119-127

⁶⁶ KOLEKTIV, Velký sociologický slovník, Praha 1996, sv.II str.991-994

Je také pravděpodobné, že se ve farnosti vyskytnou i lidé kteří budou mít tendenci vtisknout malému společenství určitou izolovanou exkluzivitu se sektářskými sklony. Někteří v tomto společenství mohou vidět módnost. Já bych přidal ještě jednu vlastní zkušenost. V malých městech, kde je praktikujících farníků nevelký počet dochází k tomu, že všichni dělají všechno. Farní rada, malé společenství, úklidy a práce kolem kostela a různé další akce vytváří jako účastníci jedni a titíž lidé. Pokud dojde při jakékoliv činnosti k neshodě nebo nedorozumění, či různému pohledu na věc, což je i legitimní, projeví se to i v činnostech jiných a vždy v malém společenství.

Na konci svého pojednání o malých společenstvích autor píše: *„Přes všechny zde popsané i nepopsané těžkosti, které mohou život malých společenství provázet a které mohou z jejich existence ve farnostech vznikat, lze považovat malá společenství ve farnostech za nejen možná a užitečná, ale přímo za nutná. Slova papeže Jana Pavla II. z roku 1988, neztratila nic ze své aktuálnosti, naléhavost požadavku spíše vzrostla: „aby se všechny tyto farnosti staly skutečnými křesťanskými obcemi, musí se příslušné místní autority snažit: ...podporovat základní malá, tzv. živá společenství, v nichž si věřící mohou vzájemně zvěstovat Boží slovo a uskutečňovat je ve službě lásky. Tyto obce společně se svými pastýři jsou pravou konkretizací církevního společenství a centrem evangelizace“.*⁶⁷

9 Přehled farností karlovarského vikariátu

Níže vyjmenované farnosti jsou farnostmi karlovarského vikariátu. Pod některou farností je i více filiálních kostelů, po provedeném slučování farností. Někde je filiální kostel uzavřen a neslouží se v něm mše sv. vůbec, v některých jen jednou ročně – pouť a v některých filiálních kostelech se slouží 1x týdně nebo 1x za 14 dní. Pro územní přehlednost je jednou z příloh mapa plzeňské diecéze s vyznačením karlovarského vikariátu.

⁶⁷ OPATRŇY A., Pastorage v postmoderní společnosti, Kostelní Vydří s.r.o. 2001, str.125

- Bečov nad Teplou
- Bochov
- Jáchymov
- Karlovy Vary u sv.Maří Magdaleny
- Karlovy Vary Rybáře
- Karlovy Vary Stará Role
- Nejdek
- Ostrov nad Ohří
- Stanovice
- Toužim
- Vejprty
- Žlutice

V průzkumu v jednotlivých farnostech karlovarského vikariátu jsem oslovil celkem 10 duchovních, (někteří duchovní mají i dvě farnosti celkem je ve vikariátu 12 farností). V příloze uvedené rozhovory s duchovními nejsou korespondující s pořadím uvedených farností vikariátu.

K rozhovoru ve třech farnostech nedošlo, je tedy celkem 7 rozhovorů. V jedné se duchovní odstěhoval mimo diecézi, v druhé nereagoval žádným způsobem na mou prosbu o rozhovor a třetí mi napsal toto své stanovisko: *„S politováním Vám sděluji, že můj vztah k Církvi jako k Božímu dílu mi brání vnímat ji jako pole výzkumu, ať již jakéhokoli. Z toho důvodu, sine ira et studio vůči Vaší osobě, nemohu na něčem takovém spolupracovat. Nemějte mi to prosím, za zlé.“*

10 Přehled otázek pro rozhovory s faráři

Formulace okruhu otázek k rozhovorům s duchovními farností měla ze účel dovědět se skutečnosti z jednotlivých farností o praktikování malých společenství, včetně jejich zaměření, věkového složení, místa a frekvence setkávání. Vycházel jsem při jejich sestavování z poznanych vědomostí v teorii o malých společenstvích, ale také ze zkušeností, které mám sám, nebo kterým jsem i naslouchal na různých přednáškách (přednášky P.A.Opatrného na

biskupství plzeňském nebo přednáška P. Petra Karase na charismatické konferenci v roce 2006.

Stěžejním však byl pro mě názor na existenci a význam malých společenství ze strany duchovních správců v jednotlivých farnostech. První otázka je formulována jako základní a dále je členění na dvě varianty a to v případě, že společenství ve farnosti je nebo není.

Otázky pokládané správcům farností jsem konzultoval s RSDr. Jánem Mišovičem, CSc.

OTÁZKY

1) Mohl byste popsat zda je ve vaší farnosti (po sloučení farností) živé společenství farníků, kteří se setkávají mimo bohoslužby?

Varianta (ANO)

- 2) Kolik přibližně toto společenství tvoří lidí?
- 3) Jaké je věkové složení a je těchto společenství více a jsou nějak členěna?
- 4) Jak často se setkávají?
- 5) Kde se setkávají?
- 6) Co je náplní, tedy hlavním obsahem těchto společenství (modlitební, biblická, chválicí apod.)?
- 7) Existuje nějaké ekumenická iniciativa příkl. mezi dvěma společenstvími ?
- 8) Je možno se na tomto společenství účastnit?
- 9) Na koho je možno se obrátit?
- 10) Domníváte se, že toto společenství přináší prohloubení vztahů mezi farníky?
- 11) Podporujete toto nebo tato společenství i proto, že jejich prostřednictvím se dociluje lepší vzdělanost věřících?
- 12) Myslíte si, že prožívání společenství povzbuzuje ve víře?
- 13) Sám se domnívám, že setkávání věřících mimo bohoslužby přináší oživení v životě víry a také ve svém důsledku klade význam mše svaté na správné, čili nejvyšší místo v prožívání vztahu s Bohem. Jste stejného názoru nebo jiného?

- 14) Ježíš Kristus říká, že „kde jsou dva nebo tři v mém jménu jsem já uprostřed nich“ není to přímo nabídka k účasti na setkáních věřících?
- 15) Ještě poslední otázka. Účastníte se těchto společenství nebo je vedeno některým z farníků, třeba podle programu, který je s Vámi konzultován?
- 16) Chtěl byste něco doplnit do okruhu těchto otázek co třeba považujete za důležité a co zde nebylo obsaženo?

Varianta (NE)

- 2) Bylo v minulosti ve vaší farnosti společenství věřících, kteří se alespoň občas scházeli?
- 3) Myslíte si, že iniciativa na založení společenství tohoto typu je na věřících nebo na Vás?
- 4) Máte nějaké konkrétní námitky proti konání takových společenství?
- 5) Nemáte pocit, že by v takovém společenství mohly vznikat nějaké hereze?
- 6) Někdy prostě nejsou na taková společenství ve farnosti podmínky, nebo je místní duchovní považuje za zbytečné. Jak je to ve vaší farnosti?
- 7) Jak koresponduje Vaše stanovisko s názorem, že tato společenství nic nepřinášejí a nic neřeší?
- 8) Kdyby k tomu došlo přijal byste pozvání k účasti na setkání do nějakého živého společenství?
- 9) Je podle Vás nejvhodnější na těchto setkáních věnovat se četbě Bible?
- 10) Věřících ubývá, ti hledající odmítají většinou jít rovnou do kostela na bohoslužbu, není třeba toto společenství vhodné také pro ty hledající, aby se mohli tak nějak uvést do „obrazu“?
- 11) 11. Chtěl byste něco doplnit do okruhu těchto otázek co třeba považujete za důležité a co zde nebylo obsaženo?

11 Porovnání situací ve farnostech vikariátu

11.1 Tabulka vyhodnocení

Správce farností č.:	1	2	3	4
Existence společenství	Ano	Ne	Ano	Ano
Počet skupin	3		3	1
Ekumenické	Ne		částečně	Ne
Názor faráře	Pro spol.		Pro spol.	Pro spol.
Častost setkávání	1x týdně, 1x měsíčně, 1x za 14 dní		1x týdně	1x za 14 dní, praktické při pomoci
Věkové složení	střední věk		kromě mládeže 33- 80 let	20-60 let
Místo setkávání	na faře		na faře	na místě práce ⁶⁸ na faře

Správce farností č.:	5	6	7	celkem
Existence společenství	Ano	Ne	Ano	5x ano, 2x ne
Počet skupin	1		3	11 skupin
Ekumenické	Ne		Ne	Ekum.spol. 1x
Názor faráře	Pro spol.	Pro spol.	Pro spol.	1x ? 6x ano
Častost setkávání	1x týdně		1x týdně, 1x za 14 dní	1x týdně, 1x za 14 dní, 1x za měsíc
Věkové složení	Důchodci		28-86	Převažují starší
Místo setkávání	Kaple kostela		rodiny, pronajaté prostory	Převažuje na faře

⁶⁸ Viz komentář.

11.2 Komentář

Jak vyplývá z přehledové tabulky a ze samotných rozhovorů převažuje mezi duchovními (faráři) v jednotlivých farnostech kladný přístup k malým společenstvím. K aktivitám ekumenickým, kde je uvedeno většinou NE se má na mysli smíšené společenství mezi katolickými křesťany a některé z denominací protestantských církví. Ve všech farnostech se ekumenické aktivity pojí s týdnem modliteb za jednotu křesťanů v lednu běžného roku. To co do tabulky nelze vystihnout je můj dojem z těchto rozhovorů, situační atmosféra.

Přistupuji k těmto osobním dojmům, vyjádřeným v následující větě, velmi opatrně, protože jsou subjektivní. Ve třech farnostech jsem pocítil skutečný zájem a vnitřní nadšení ze strany rozhovor poskytujících farářů.

Účelem tohoto průzkumu bylo zjistit či zmapovat současnou situaci ve vikariátu ohledně malých společenství a názory, přístupy a postoje duchovních v jednotlivých farnostech. (farnosti č.4 místo setkání na místě práce je tím popsáno místo kde se společenství sejde k práci, která je pomocí konkrétní rodině na stavbě nebo na přípravě dřeva na zimu apod.)

12 Závěr

Cílem této práce bylo pojednat o tom, jak v současné době, na počátku dvacátého prvního století, v katolické církvi, prožívají křesťané společenství mimo bohoslužby a to na území vikariátu. Malá společenství mají svůj význam a jsou obhajitelná. Jejich nejdůležitější význam vidím v kvalitativním prožívání vztahů a to k Bohu, k církvi, k bližním, k sobě. Současně s tím i v projevu nelhostejnosti. Každé společenství lidí, tedy i tato malá společenství s sebou přináší radost, obohacení, ale i obtíže a jejich překonávání utvrzuje tato společenství, nebo je tříbí.

Malá společenství vznikají zcela svobodně, není to žádné nařízení církve a svobodně vstupují do vytváření vztahů ti, kdo tato společenství tvoří.

Dnešní člověk ve stále více se atomizující společnosti hledá zábavu, zážitky a chce ze života „něco mít“. Dovedeme ve farnostech, prostřednictvím malých společenství, připravit prostředí a nabídnout alternativu?

To vyžaduje i otevřenost těchto společenství a připravenost přijmout hledající. Následující průzkum v této oblasti by mohl být zaměřen na společenství v jeho samotném prostoru, dění v něm a názory, postoje a zkušenosti členů těchto společenství.

Je úkolem duchovních pastýřů vytvářet podmínky pro vznik a životaschopnost malých společenství. Je také výzvou křesťanským věřícím, samozřejmě i v katolické církvi, pochopit a uchopit náboženskou svobodu a překročit svou vnitřní hranici, nebát se něčeho nového a opustit zažité názory a podívat se nově na farnost, na své sestry a bratry.

V průběhu tvorby této práce jsem si také některé skutečnosti z problematiky malých společenství hlouběji uvědomil. Především to, že malé společenství nežije jen samo sobě, ale přináší užitek celé farnosti. Může přinést užitek také těm, kteří jsou nepraktujícími křesťany a všem hledajícím, při kontaktu s těmi, kteří tvoří společenství a mohou je přímo i nepřímo oslovit, vysvětlit důvody své víry a tím přinášet radostnou zvěst evangelia.

Malá společenství, tvoří jeden ze segmentů vytvářejících celou mozaiku dění a života v církvi. Prožívání Kristova radostného poselství spásy nepatří jen do kostelů, i když účast na slavení eucharistie je nejdůležitější součástí prožívání víry, ale také považují za důležité „vyjít“ z kostelů ven a naplnit tak Ježíšova slova „*jděte do celého světa a kažte evangelium všemu stvoření*“⁶⁹ Malá společenství mohou být velkou šancí pro oživení křesťanské víry a oživení církve u nás, především v Čechách. Pokusil jsem se o určitou analýzu malých společenství a jejich perspektivu.

⁶⁹ Mk 16,15

13 Seznam použité literatury

Magisterium

- 1) Apostolicam actuositatem, Dokumenty II.Vatikánského koncilu, Zvon, Praha 1995, ISBN 80-7113-089-3
- 2) Evangelii nuntiandi, Pavel VI., Praha 1990
- 3) Gaudium et spes, Dokumenty II.Vatikánského koncilu, Zvon, Praha 1995, ISBN 80-7113-089-3
- 4) Christifideles laici, Jan Pavel II., Zvon, Praha 1990, ISBN 80-7113-162-8
- 5) Kodex kanonického práva, Zvon, Praha 1994, ISBN 80-7113-082-6
- 6) Lumen gentium, Dokumenty II.Vatikánského koncilu, Zvon, Praha 1995, ISBN 80-7113-089-3

Ostatní literatura

- 1) Bible ČEP Bible Český ekumenický překlad, Česká biblická společnost, 1985. ISBN 80- 85810-11-5
- 2) BOUBLÍK V., *Teologická antropologie*. Czech edition ČMGD Řádu karmelitánů, Kostelní Vydří 2001. ISBN 80-7195-059-9.
- 3) HALÍK T., *Oslovit Zachea*. Lidové noviny, 2003. ISBN 80-7106-547-1
- 4) LUBICHOVÁ CH., *Kde jsou dva nebo tři ...* . Citta Nuova Editrice 1976 a 1981. Translation Karel Pilík, 1994. ISBN 80-901542-5-5.
- 5) NIETZSCHE F. *Tak pravil Zarathustra* , Votobia 1995. ISBN 80-85885-79-4

- 6) NOVÝ BIBLICKÝ SLOVNÍK, Přeloženo z anglického originálu NEW BIBLE DICTIONARY, Překlad kolektiv překladatelů, Návrat domů: Praha 1996. ISBN 80-85495-65-1
- 7) OPATRŇNÝ A., *Pastorace v postmoderní společnosti*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2001. ISBN 80-7192-557-8.
- 8) STRUBE U., KIRCHSCHLÄGER W., *Jak porozumět Bibli*. Stuttgart: Verlag KatholischesBibelwerk GmbH, 1998. Translation Jindřich Slabý, 2000. ISBN 80-7021- 334-5
- 9) *STUDIE TEOLOGICKÉ FAKULTY JIHOČESKÉ UNIVERZITY V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH*. Svazek 37, Editoři Zdeněk Demel, Karl Schlemer, překlad německých textů : Marta Rubešová, České Budějovice, 2005. ISBN 80-7040-814-6.

Časopisy

- 1) CESTY KATECHEZE, Revue pro katechetiku a náboženskou pedagogiku, Česká biskupská konference. 1.ročník, číslo 2. duben-červen 2009
- 3) GETSEMANY , křesťanský měsíčník, vydává SÍŤ s.r.o. ekumenické nakladatelství a vydavatelství, prosinec 2008, ISSN 1210 485X

14 Seznam zkratk

- J ...Evangelium podle svatého Jana
 Lk ...Evangelium podle svatého Lukáše
 Mk ...Evangelium podle svatého Marka

Mt ...Evangelium podle svatého Matouše
Sk ...Skutky apoštolské
ČEP ...Český ekumenický překlad
Fp ...list Filipanům
1Kor ...První list Korintským
2Kor ...Druhý list Korintským
Ef ...list Efezským
Ga ...list Galatským
Řím ...list Římanům
Žd ...list Židům
Fm ...list Filemonovi
1J ...První list Janův
Gn ...První kniha Mojžíšova, Genesis
LG ...konstituce Lumen Gentium
AA ...dekret Apostolicam actuositatem
PC ...dekret Perfectae caritatis
UR ...dekret Unitatis redintegratio
GS ...konstituce Gaudium et spes

15 Seznam příloh

- 1) Rozhovory ve farnostech
- 2) Mapa Plzeňské diecéze s vyznačením karlovarského vikariátu
- 3) Foto ze společenství

16 Přílohy

16.1 Rozhovory ve farnostech

16.1.1 Rozhovor, farnost č. 1

1) Mohl byste popsat zda je ve vaší farnosti (po sloučení farností) živé společenství farníků, kteří se setkávají mimo bohoslužby?

Já jsem tu 4 roky a nebylo tady vlastně nic a teď tady se setkáváme nad Biblií „setkání nad Biblií“, potom je setkávání, které je nazváno „Jak nebýt sám“, to jsou většinou starší lidé, kteří se setkávají v Rybářích, potom katecheze, katechetická setkání tu máme a pak ještě učím náboženství na faře.

2) Kolik přibližně toto společenství tvoří lidí?

V těch setkáních nad Biblií tam se sejde zpravidla tak 10 lidí. Na ty katecheze taky kolem deseti a na tom setkávání jak nebýt sám bývá tak 15-20 a na náboženství to jsou vlastně dvě skupiny jedna vede paní katechetka to jsou předškolní děti a děti v kategorii do 5 třídy a od 5 třídy, ale letos to bylo jen od páté třídy a tam se jich sešlo tak 8. A vedle toho ještě učím na gymnáziu nepovinné náboženství.

3) Jaké je věkové složení a je těchto společenství více a jsou nějak členěna?

Katecheze a společenství, to je střední věk.

4) Jak často se setkávají?

„Jak nebýt sám“ – pravidelně každý týden v pondělí od 14 do 17hodin a končí společnou modlitbou. To náboženství je taky každý týden a katecheze jsou jednou za měsíc, a biblické setkání nad Biblií je jednou za 14dní.

5) Kde se setkávají?

Všechno to probíhá tady na faře kromě toho setkání „Jak nebýt sám“ to je na faře v Rybářích.

6) Co je náplní, tedy hlavním obsahem těchto společenství (modlitební, biblická, chválicí apod.)?

Náplně tohoto setkávání jsme vlastně již řekli. U těch katechezí, tam si ta témata volí lidi.

7) Existuje nějaká ekumenická iniciativa například mezi dvěma společenstvími?

Tady se navázaly kontakty s evangelickými pastory a vždycky první týden v roce se na tom spolupodílíme. Tady pracuje křesťanská akademie a má svoji

knihovnu 1x týdně půjčuje knížky s náboženskou tematikou a pořádá přednášky (www.akavar.atlasweb.cz). Jinak máme taky pastorační rady – zástupci jednotlivých filiálních kostelů 1x za měsíc cca 10 – 15 lidí.

8) Je možno se na tomto společenství zúčastnit?

Ano je to možné ale chtělo by nejdříve se domluvit předem.

9) Na koho je možno se obrátit?

Na mne.

10) Domníváte se, že toto společenství přináší prohloubení vztahů mezi farníky?

Co bych viděl jako velké pozitivum, že se lidé přestali bát ptát, každý se může vyjádřit a nebojí se zeptat. Tady 30 let nebyl farář, a v Rybářích jsou lidé spíš tradiční, průvody, mariánské – konzervativnější duch. Mám vlastně dvě farnosti St.Role – skoro celé KV, ale Rybáře patří O.Cr., takže je to samostatná farnost. Dějiny lidí KV jsou buď kolem kostela nebo kolem pana faráře, mentalita. Vedení farních rad, farníci kritizují, má to pozitivum, že se to nebojí říct, ale všichni se to učíme, oni to neznají a neměli farní rady. Např. Toužim a Žlutice, tam je situace jiná, v těch malých městech.

Jsou tu dvě modlitební společenství maminky a tatínkové, to si vedou sami a mně tam nepozvali (nevadí). A některým jsem zprostředkoval setkání s hnutím Kána, tři rodiny, mimo KV.

11) Podporujete tato společenství i proto, že jejich prostřednictvím se dociluje lepší vzdělanost věřících?

Většinou ve společenství – setkání lidí, aby si něco poslechli. Lidé nejsou zvyklí a tímhle se to učí. Většina lidí, co chodí do společenství jsou, ti, co chodí pravidelně do kostela. V Nové Roli máme 1x za měsíc katechezi a jsou to všechno jenom kostelní (co chodí na mši) a aby pozvali někoho dalšího, to se nedaří. Nesrovnával bych mši svatou se setkáváním protestantů. Kristus u nich není v eucharistii, ale je v tom slově Božím.

12) Myslíte si, že prožívání společenství povzbuzuje ve víře?

Není to přímočaré a jednoduché ale v podstatě víru ve společenství sdílí a to také může být v aktuální situaci jejich života velkým povzbuzením.

13) Sám se domnívám, že setkávání věřících mimo bohoslužby přináší oživení v životě víry a také ve svém důsledku klade význam mše svaté na správné, čili nejvyšší místo v prožívání vztahu s Bohem. Jste stejného názoru nebo jiného?

Myslím, že takhle se to říci nedá, alespoň já to tak nevnímám.

14) Ježíš Kristus říká, že „kde jsou dva nebo tři v mém jménu jsem já uprostřed nich“. Není to přímo nabídka k účasti na setkáních věřících?

Samozřejmě, ale do tohoto prožívání musí společenství dorůst. To není samozřejmostí prožívat toto zaslíbení.

15) Ještě poslední otázka. Účastníte se těchto společenství nebo je vedeno některým z farníků, třeba podle programu, který je s Vámi konzultován?

Setkání v Rybářích „Jak nebýt sám“, tak to si vedou sami, nebo přijdu jako host. Vypráví si zkušenosti ze života a starší vzpomínají, je to volnější, na lidské rovině. V setkání nad Bibli záleží na tom, co se probírá, letos dokument II. Vatikánského koncilu Gaudium et Spes a loni jsme brali Markovo evangelium, přečetl se úryvek, pak chvilka ticha na rozjímání a byly-li otázky, tak nejdřív se vyjádřili sami jak tomu rozumí a pak se rozvinula diskuse. Byla tu i mládež, většinou z KV, ale to se rozpadlo.

Nebát se, to ano, to určitě, ale mezi lidmi existují veliké předsudky vůči církvi, nejen z dřívějších dob (pálení čarodějnic), ale i v dnešní době, berou to jako zásah do soukromí a nebo, že by ztratili svůj názor, mají představu, že jim církve bude nutit svoje názory, takže se církve bojí.

16.1.2 Rozhovor, farnost č.2

1) Mohl byste popsat zda je ve vaší farnosti (po sloučení farností) živé společenství farníků, kteří se setkávají mimo bohoslužby?

Společenství tohoto typu zde žádné není a ani nebylo. Považuji to za něco formálního a připomíná mi to něco jako organizaci pionýra v minulé době nebo svazáky.

2) Myslíte si že takové společenství může něco přinést?

Jak kdy, jak kde a jak pro koho. Pokud bychom brali jako společenství různé aktivity, je tu pěvecký sbor (ženy) čtyřčlenný. Ty se schází a vytváří společenství za účelem své iniciativy.

3) Nebylo by obohacením takové společenství založit ?

To se nedá říci. Někoho do něčeho tlačit, myslím, že prožívání náboženského života ve farnosti , aktivity kolem kostela a setkávání při mši.sv., plně postačí.

Rozhovor skončil a dál nepokračoval.

16.1.3 Rozhovor, farnost č.3

1) Mohl byste popsat zda je ve vaší farnosti (po sloučení farností) živé společenství farníků, kteří se setkávají mimo bohoslužby?

Společenství křesťanů v katolické církvi mimo bohoslužby považují za důležité. Aktivity v tomto směru jsou v naší farnosti obsáhlé, každé úterý je pravidelně biblická hodina. Ve středu klub maminek a v pátek klub seniorů. V pátek je také setkání mládeže někdy přijdou i z internátu na „ hovory o víře“. Toto setkání je nepravidelné.

Třikrát do roka je pořádáno tzv.velké společenství nárazově. Tradicí je setkání na konci občanského roku na Silvestra. Až do půlnoci. Každou neděli je po mši.sv. pořádáno krátké setkání farníků na faře u kávy a čaje. Někdy se sejde více lidí u příležitosti diskuse s pozvanou návštěvou, např. řeholníků z řad františkánů apod.

Na faře je také velká knihovna, do které se průběžně nakupují nové knihy s křesťanskou duchovní tematikou apod. Jedenkrát měsíčně je na programu setkání ekumenické – evangelická církev augsburského vyznání a to střídavě nebo po domluvě v katolickém prostředí a evangelickém prostředí.

2) Kolik přibližně toto společenství tvoří lidí?

Skupinu biblické hodiny v současné době tvoří pravidelně 7 lidí, ale je to skupina otevřená.

Klub maminek je složen z několika matek i s dětmi, které si mohou hrát v příznivém počasí na farní zahradě, je to dvouhodinové setkávání, je otevřeno i pro „nevěřící matky“ většinou známé těch, které přichází v duchu křesťanského života. Páteční klub seniorů kde přichází asi 10 lidí je veden již v zavedené struktuře – modlitba, katecheze, modlitby z krabičky, kam se ukládají prosby anonymně a pak na tomto společenství se na tyto úmysly modlí celá skupina. Společenství mládeže souvisí se skupinou v Karlových Varech ale v současné době v Karlových Varech vážně setkávání této skupiny samozřejmě o prázdninách se nekoná. V tomto společenství se soustředíme více méně na tzv. „hovory o víře“.

3) Jaké je věkové složení a je těchto společenství více a jsou nějak členěna?

Věkové složení je, kromě společenství mládeže, 33 – 80 let.

4) Jak často se setkávají?

Jak bylo již zmíněno, každé úterý, středu a pátek. Nepravidelně v pátek ještě skupinka mládeže.

5) Kde se setkávají?

Všechna setkání jsou na faře.

6) Co je náplní, tedy hlavním obsahem těchto společenství (modlitební, biblická, chválicí apod.)?

Biblická hodina, katecheze na vybrané téma či oblast, rozjímání, modlitby. Diskuse s poznanými hosty.

7) Existuje nějaká ekumenická iniciativa např. mezi dvěma společenstvími?

Jak jsem zmínil existuje setkávání s evangelíky.

8) Je možno se na tomto společenství účastnit?

Samozřejmě, nejlépe po domluvě.

9) Na koho (nebo na Vás) je možno se obrátit?

Ano na mě.

10) Domníváte se, že toto společenství přináší prohloubení vztahů mezi farníky?

Nejen to, ale mnohem více i vzájemná povzbuzení a pomoc.

11) Podporujete toto nebo tato společenství i proto, že jejich prostřednictvím se dociluje lepší vzdělanost věřících?

Nejde na prvním místě o vzdělanost i když i to je součástí smyslu těchto setkání, jde především o život z víry, vzájemné kontakty, komunikaci a povzbuzení, to vše se pak projeví i opravdovostí při účasti na mši.sv.

12) Myslíte si, že prožívání společenství povzbuzuje ve víře?

Jednoznačně se to nedá říci. Domnívám se, že se pro ty, kteří tvoří společenství otevírá jiný, nový rozměr náboženského života.

13) Sám se domnívám, že setkávání věřících mimo bohoslužby přináší oživení v životě víry a také ve svém důsledku klade význam mše svaté na správné, čili nejvyšší místo v prožívání vztahu s Bohem. Jste stejného názoru nebo jiného?

Jak jsem již řekl v posledu jde i o opravdovější prožívání bohoslužeb. Účastnil jsem se jednoho společenství, kde se aktuálně četlo z knihy Hostina Beránkova od Scotta Hahna v souvislosti se čtením Nového Zákona, knihy Zjevení. Všichni přítomní se shodli v tom, že jsou to pro ně nové „obzory“.

14) Ježíš Kristus říká, že „kde jsou dva nebo tři v mém jménu jsem já uprostřed nich“ není to přímo nabídka k účasti na setkáních věřících?

Je to především podaná ruka Boží. Je to zaslíbení, zda se jej chopíme nebo ne to už záleží na nás.

15) Ještě poslední otázka. Účastníte se těchto společenství nebo je vedeno některým z farníků, třeba podle programu, který je s Vámi konzultován?

Společenství organizuji já.

16) Chtěl byste něco doplnit do okruhu těchto otázek co třeba považujete za důležité a co zde nebylo obsaženo?

Myslím, že ne.

16.1.4 Rozhovor, farnost č. 4

1) Mohl byste popsat zda je ve vaší farnosti (po sloučení farností) živé společenství farníků, kteří se setkávají mimo bohoslužby?

Považuji společná setkávání farníků, nepraktikujících pokřtěných i hledajících lidí za možné a prospěšné, větší důraz dávám na praktičnost. Což následně vysvětlím.

2) Kolik přibližně toto společenství tvoří lidí?

Je to dvanáct lidí převážně z rodin a takže k tomu ještě děti.

3) Jaké je věkové složení a je těchto společenství více a jsou nějak členěna?

Věkové složení je od 20 do 60 let.

4) Jak často se setkávají?

Setkávají se dvakrát do měsíce, kromě toho se setkávají při různých potřebných akcích na pomoc jeden druhému – dřevo, stavby, opravy, ale i posezení, aby si mohli popovídat o všech možných událostech a také třeba po mši.sv. na kávu či čaj, což je ale nepravidelné.

O víkendech.

5) Kde se setkávají?

Většinou v domácnostech u některé rodiny a také občas na faře.

6) Co je náplní, tedy hlavním obsahem těchto společenství (modlitební, biblická, chválicí apod.)?

Jsou to běžné věci víry, modlitba a diskuse. Katecheze jsou v rámci mše.sv. podle plánu.

7) Existuje nějaká ekumenická iniciativa příkl. mezi dvěma společenstvími?

Ne, ekumenická iniciativa zde není, jen v jedné obci kde je filiální kostel se navazují kontakty s němci evangelíky, ale je to jejich vlastní iniciativa.

8) Je možno se na tomto společenství účastnit?

To by bylo trochu složitější protože, je založeno na místní situaci ale v zásadě by to možné bylo.

9) Na koho (nebo na Vás) je možno se obrátit?

Nejdříve na mě a pak bychom se domluvili jak dál.

10) Domníváte se, že toto společenství přináší prohloubení vztahů mezi farníky?

Spíše bych řekl pěstování dobrých sousedských vztahů založených na dobré vůli a také na tom co je společné – křesťanská víra.

- 11) Podporujete toto nebo tato společenství i proto, že jejich prostřednictvím se dociluje lepší vzdělanost věřících?**

Trochu mi to připadá nadnesené to slovo „vzdělanost“ je to příliš obecné. Jsem rád, když je zájem o katecheze k určitým tématům přináší to informovanost, poznání.

- 12) Myslíte si, že prožívání společenství povzbuzuje ve víře?**

To se neodvážím analyzovat, určitá forma povzbuzení to ale je.

- 13) Sám se domnívám, že setkávání věřících mimo bohoslužby přináší oživení v životě víry a také ve svém důsledku klade význam mše svaté na správné, čili nejvyšší místo v prožívání vztahu s Bohem. Jste stejného názoru nebo jiného?**

Souhlasím, že lidé z jedné farnosti se mají lépe poznávat i mimo bohoslužby, musím připustit, že společenství může mít význam i pro prožívání mše.sv. v tom, že se ti, kteří vytváří společenství už znají a mají k sobě blíž.

- 14) Ježíš Kristus říká, že „kde jsou dva nebo tři v mém jménu jsem já uprostřed nich“ není to přímo nabídka k účasti na setkáních věřících?**

Jistě to je jedna z možností, je však důležité aby to „v mém jménu“ dobře pochopili a prožívali.

- 15) Ještě poslední otázka. Účastníte se těchto společenství nebo je vedeno některým z farníků, třeba podle programu, který je s Vámi konzultován?**

Pokud jde o katecheze a setkání na faře tak tato setkání vedu já, v rodinách a příležitostných setkáních se účastním jen občas.

16.1.5 Rozhovor, farnost č.5

- 1) Mohl byste popsat zda je ve vaší farnosti (po sloučení farností) živé společenství farníků, kteří se setkávají mimo bohoslužby?**

Společenství, tak jak máte na mysli, je pouze v jedné části farnosti při filiálním kostele.

- 2) Kolik přibližně toto společenství tvoří lidí?**

Většinou se schází 5 až 7 lidí z farnosti.

3) Jaké je věkové složení a je těchto společenství více a jsou nějak členěna?

Jedná se o důchodový věk.

4) Jak často se setkávají?

Setkávají se jedenkrát týdně.

5) Kde se setkávají?

Setkávají se v přilehlé kapli u kostela.

6) Co je náplní, tedy hlavním obsahem těchto společenství (modlitební, biblická, chválicí apod.)?

Při těchto setkáních, probíhají spíše katecheze, odpovědi na dotazy a diskuse na téma problému popřípadě událostí ve farnosti apod. Dále jde o Biblickou exezezi.

7) Existuje nějaká ekumenická iniciativa příkl. mezi dvěma společenstvími?

Mezi dvěma společenstvími není žádná ekumenická aktivita. Jedenkrát v roce v týdně modliteb za jednotu křesťanů se pořádá společné setkání, s pastorem evangelické církve Českobratrské.

8) Domníváte se, že toto společenství přináší prohloubení vztahů mezi farníky?

Na tuto otázku nemohu odpovědět, protože společenství vede jiný kněz. Obecně se ale domnívám, že každé společenství, a mám na mysli společenství věřících mimo bohoslužby, přináší lepší vzájemné poznání, i když může také přinést i odkrytí vzájemných nesympatií.

9) Podporujete toto nebo tato společenství i proto, že jejich prostřednictvím se dociluje lepší vzdělanost věřících?

Mám zato že vzdělanost věřících je nutno podporovat , rozvíjet a jistě k tomu dochází do určité míry i při setkávání ale nepovažuji to za prvoplánový úkol, kterým je samo setkávání povzbuzování ve víře a sdílení víry.

10) Myslíte si, že prožívání společenství povzbuzuje ve víře?

Ano.

- 11) **Ještě poslední otázka. Účastníte se těchto společenství nebo je vedeno některým z farníků, třeba podle programu, který je s Vámi konzultován?**

Toto společenství je vedeno knězem.

16.1.6 Rozhovor, farnost č.6

- 1) **Mohl byste popsat zda je ve vaší farnosti (po sloučení farností) živé společenství farníků, kteří se setkávají mimo bohoslužby?**

Do farnosti sem přišel jako farář před rokem a několika měsíci. Žádné společenství zde není, pokud máme na mysli setkávání mimo bohoslužby. Dvakrát za rok se zde koná duchovní obnova, ke které si vždy přizvu jednoho kněze, který si připraví přednášky týkající se duchovní obnovy v daném období (postní doba, adventní doba). Existuje zde společenství živého růžence, které bych chtěl rozšířit i na společná setkání. V současné době se u tohoto společenství jedná o soukromé modlitby, vždy části příslušného tajemství růžence.

Varianta (NE):

- 2) **Bylo v minulosti ve vaší farnosti společenství věřících, kteří se alespoň občas scházeli?**

Nebylo, alespoň podle informací které mám.

- 3) **Myslíte si, že iniciativa na založení společenství tohoto typu je na věřících nebo na Vás?**

Domnívám se že iniciativa je potřeba zdola za určitého usměrnění, a vedení duchovním správcem.

- 4) **Máte nějaké konkrétní námitky proti konání takových společenství?**

Společenství je podle mého názoru prospěšné, a rozhodně není zbytečné, zvlášť je dobré kladení otázek, farníků a účast na diskusi a komunikaci ve farnosti i zkušenosti z běžného života které mohou členy společenství navzájem obohacovat.

- 5) **Nemáte pocit, že by v takovém společenství mohli vznikat nějaké hereze?**

Pokud je řádně vedeno knězem, farářem, pak se domnívám, že tak jak to myslíte vznikat nemohou.

- 6) **Někdy prostě nejsou na taková společenství ve farnosti podmínky, nebo je místní duchovní považuje za zbytečné. Jak je to ve vaší farnosti?**

Domnívám se , že to jde většinou uskutečňovat, ale musí přijít impuls zezdola.

- 7) **Jak koresponduje Vaše stanovisko s názorem, že tato společenství nic nepřináší a nic neřeší?**

Nejde o to něco řešit, společenství je užitečné v tom směru, že je, že se oněm ví a vytváří praktikování křesťanství ve farnosti.

- 8) **Kdyby k tomu došlo přijal byste pozvání k účasti na setkání do nějakého živého společenství?**

Předpokládám, že kdyby takové společenství vzniklo, tak já o tom budu vědět a budu se zúčastňovat tohoto společenství.

- 9) **Je podle Vás nejvhodnější na těchto setkáních věnovat se četbě Bible?**

Ano biblická hodina je takovým základním programem pro taková společenství. Jak jsem uvedl výše, za dobré a důležité považuji kladení otázek, ke všem možným duchovním, biblickým i církevním tématům a také vedení zkušeným knězem.

- 10) **Věřících ubývá, ti hledající odmítají většinou jít rovnou do kostela na bohoslužbu, není třeba toto společenství vhodné také pro ty hledající, aby se mohli tak nějak uvést do „obrazu“?**

V tomto společenství je možné také nabídnout účast těch kteří hledají ve svém životě určité pevné hodnoty, a smysl svého života. Nazval bych to neokatechumenát. Pro tyto lidi by mělo být společenství věřících otevřeno, a popřípadě této skutečnosti přizpůsobit svůj program.

16.1.7 Rozhovor, farnost č.7

- 1) **Mohl byste popsat zda je ve vaší farnosti (po sloučení farností) živé společenství farníků, kteří se setkávají mimo bohoslužby?**

V naší farnosti se uskutečňují tři společenství. Jedno společenství seniorů spíše seniorek, společenství rodin a to celkem sedmi rodin, a také

sporadické společenství v romské komunitě. Sporadické proto, že se schází sice pravidelně, ale s proměnlivou účastí tzn. někdy více účastníků, někdy méně a někdy vůbec nikdo.

2) Kolik přibližně toto společenství tvoří lidí?

Společenství seniorek tvoří osm žen a dva muži, společenství rodin tvoří celkem 14 lidí a celkem 9 dětí, které nejsou zatím aktivními v konání společenství. Účastní se jen tehdy, když pořádají nějaký výlet.

3) Jaké je věkové složení a je těchto společenství více a jsou nějak členěna?

První skupina ve věku 50 až 86 let, druhá ve věku od 28 do 50 let, a třetí ve věku od 30 do 55 let.

4) Jak často se setkávají?

Skupina rodin se setkává jedenkrát za 14 dní, skupina seniorek 1 x týdně, a skupina romská 1x za 14 dní.

5) Kde se setkávají?

Skupina seniorek se setkává na faře, skupina rodin vždy v domácnosti u jedné rodiny a skupina romů v domě kde je kaple a jsou tam také kanceláře a společná místnost kuchyňka, kde si také romové vaří pro zaměstnance a pořádají i jiné akce – vzdělávací, zájmové (šití, keramiku) atd.

6) Co je náplní, tedy hlavním obsahem těchto společenství (modlitební, biblická, chválicí apod.)?

Všechny tři společenství mají jako hlavní náplň biblické hodiny. Patří sem také společná diskuse o aktuálním dění a modlitba.

7) Existuje nějaká ekumenická iniciativa příkl. mezi dvěma společenstvími?

Ještě před dvěma lety tu byla i tato iniciativa spočívající v účasti 4-5 věřících z církve Českobratrské evangelické, ale tato účast, a bylo to v tom rodinném společenství, zanikla. V současné době ekumenický kontakt chybí.

8) Je možno se na tomto společenství účastnit?

Ano samozřejmě i když ve vašem případě, kde tato společenství vedete je toto bezpředmětné.

9) Na koho je možno se obrátit?

Je možno se obrátit na mě, jako faráře a také na pastoračního pomocníka.

10) Domníváte se, že toto společenství přináší prohloubení vztahů mezi farníky?

Ano je to tak, je to ale velmi pozvolné a musí se šetrně, protože by se dalo ledacos pokazit.

11) Podporujete toto nebo tato společenství i proto, že jejich prostřednictvím se dociluje lepší vzdělanost věřících?

Vzdělávání věřících je velmi široká otázka jistě toto společenství má i tuto oblast, tedy vzdělávání, to ale nestačí, je třeba katecheze a další např., dny duchovní obnovy a pravidelné, krátké katecheze, třeba před konáním bohoslužby, což je ovšem dnes u nás nepřekonatelný problém. Problém proto, že přichází minimum farníků.

12) Myslíte si, že prožívání společenství povzbuzuje ve víře?

Tato otázka je spíše na konkrétní účastníky společenství. Osobně se domnívám, že ano, ale aniž si to uvědomují.

13) Sám se domnívám, že setkávání věřících mimo bohoslužby přináší oživení v životě víry a také ve svém důsledku klade význam mše svaté na správné, čili nejvyšší místo v prožívání vztahu s Bohem. Jste stejného názoru nebo jiného?

Úvaha je sice logická, ale v křesťanství není vše logické. Může to tak být a nemusí a je to určitě individuální.

14) Ježíš Kristus říká, že „kde jsou dva nebo tři v mém jménu jsem já uprostřed nich“ není to přímo nabídka k účasti na setkáních věřících?

Je určitě nabídka, zaslíbení, ale nestojí to samostatně, patří k tomu i to přijetí svého kříže každý den a následování Krista.

15) Ještě poslední otázka. Účastníte se těchto společenství nebo je vedeno některým z farníků, třeba podle programu, který je s Vámi konzultován?

Pokud je to možné z časových důvodů tak se rád zúčastním, neformálně vede toto společenství laik, který absolvoval kurz animátorů. Program konzultujeme spíše v tom smyslu, co by bylo vhodné zařadit podle situace ve farnosti, přičemž se soustředujeme na delší celky z Nového Zákona, pomalu, jak se říká „krok za krokem“.

16) Chtěl byste něco doplnit do okruhu těchto otázek co třeba považujete za důležité a co zde nebylo obsaženo?

Nyní momentálně mě nic nenapadá.

16.2 Mapa Plzeňské diecéze s vyznačením karlovarského vikariátu

PLZEŇSKÁ DIECÉZE 2008

16.3 Foto ze společenství

17 Abstrakt

GÜNZEL V. *Malá společenství katolických křesťanů ve vikariátu Karlovy Vary*. České Budějovice 2009. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Katedra praktické teologie. Vedoucí práce A. Kříšťan.

Klíčová slova: společenství, malá společenství, hnutí, farnost, křesťan , duchovní pastýř.

Tato práce se zabývá situací existence malých společenství křesťanů v katolické církvi v karlovarském vikariátu a postoji duchovních pastýřů v jednotlivých farnostech. Teoretická část charakterizuje problematiku těchto společenství a zabývá se jejich významem. Praktická část obsahuje rozhovory s jednotlivými duchovními o skutečnostech prožívání věřících v malých společenstvích a jejich významu ve farnostech. Výsledky těchto rozhovorů jsou zpracovány v přehledové tabulce.

Z teoretické části vyplývá, že malá společenství jsou opodstatněná a představují místo pro vzájemné povzbuzení a obohacování v živé víře, vzájemnou pomoc, reevangelizaci a vytváření předpokladů pro další evangelizaci ve svém okolí svou otevřeností. Jsou předpokladem k prohlubování víry pro praktikující farníky a mohou vytvářet, na své úrovni, krok v ekumenických vztazích.

Z praktické části je patrná převaha názorů duchovních pro podporu takových společenství. Do budoucna se otevírá naděje pro rozšiřování obsahu činnosti a náplně v těchto skupinách a jejich další působení nejen směrem dovnitř, ale i směrem ven. To by s sebou, mělo přinést

užší zaměření právě ze strany duchovních na vytváření podmínek pro vznik dalších společenství, která budou zaměřena na specifické skupiny např. mládeže, středního věku, důchodců apod., podle místních podmínek. Navazující, občasná setkání těchto jednotlivých skupin přináší další vzájemné obohacení.

Abstract

GUNZEL V. *Small Groups of Catholic Christians in the Carlsbad Vicariate*. České Budějovice 2009. Baccalaureate Thesis. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Katedra praktické teologie. Under the direction of A. Kříšťan.

Keywords: communion, small groups, Church movements, parish, Christian, pastor

This paper studies the existing small groups of Christians in the Catholic Church in the vicariate of Karlovy Vary (Carlsbad) and the attitude of the pastors of the parishes to these small groups. The theoretical part describes the problems of these small groups and considers their significance. The practical part contains interviews with the clergy about the experience of the faithful with the small groups and about their meaning for the live of the parish. These interviews are summed up in a summary sheet.

The theoretical part of the paper shows that the existence of the small groups is duly justified and that they represent a mutual encouragement and enrichment in the lived faith, a mutual help, re-evangelisation and creation of the premises for future evangelisation of the surrounding area by the small groups' openness. The small groups are a pre-requisite for deepening the faith of the parishioners and they bring some contribution to the ecumenical relations as well.

From the practical part of the paper we can conclude that the pastors mostly support these small groups. This brings hope for the future for the widening of the activities of the small groups and their operation inwards and outwards. This should bring the parish priests to create suitable conditions for creating new small groups that should be oriented towards specific groups of the faithful: the youth, the adult, the seniors according to local conditions. Meetings of these varied groups should then bring another mutual enrichment.